

2021-09-28

Dnr X21-90386

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål (SOU 2021:46)

Rättsmedicinalverket (RMV), som har ombetts att yttra sig över ovan rubricerat betänkande, har granskat betänkandet med utgångspunkt i de förslag som berör RMV:s verksamhet.

RMV tillstyrker förslaget om ett införande av ett permanent snabbförfarande i brottmål på nationell nivå från år 2023, liksom förslaget om en förlängd och utvidgad försöksverksamhet beträffande unga lagöverträdare.

Nedan följer ett antal synpunkter som RMV vill lyfta specifikt.

RMV ställer sig mycket positivt till samverkan inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet med ett särskilt snabbförfarande i brottmål. Dock har myndigheten vissa betänkligheter kring förslaget om att RMV:s uppgifter att samverka inom ramen för snabbförfarandet ska regleras i myndighetens instruktion (s. 74 i betänkandet). För RMV:s del omfattar förslaget följande lydelse:

3 b § ”Rättsmedicinalverket ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet med ett särskilt snabbförfarande i brottmål i enlighet med 1 kap. 7 § rättegångsbalken och 3 b § förundersökningskungörelsen (1947:948). Rättsmedicinalverket ska i den utsträckning det är möjligt prioritera ärenden som handläggs i förfarandet”.

En sådan ordning skulle innebära att regeringen genom myndighetens instruktion reglerar hur vissa ärendetyper ska prioriteras i myndighetens verksamhet. RMV skulle hellre se att direktiv av en sådan art förlades inom ramen för regleringsbrev till myndigheten eller på annat lämpligt sätt.

Vidare finns det vissa praktiska svårigheter beträffande prioritering mellan de berörda ärendetyperna, utifrån förslaget. För närvarande omfattas majoriteten av alla rättskemiska analysärenden som Polismyndigheten uppdrar åt RMV, av det särskilda snabbförfarandet i brottmål. Det rör sig om cirka 60 000 ärenden per år. Utöver dessa får myndigheten även, i förhållande till de analyser som omfattas av snabbförfarandet, ett mindre antal prover för rättskemisk analys från Polismyndigheten som avser misstänkta våldsbrott. Vissa av dessa behandlas på Polismyndighetens begäran med förtur hos RMV. Vidare finns även vissa krav på att prioritera vad gäller s.k. ungdomsmål. Den föreslagna instruktionsändringen skulle således innebära att RMV utifrån olika parametrar i princip ska prioritera nästan alla rättskemiska analysärenden som sker på uppdrag av Polismyndigheten. Det ger upphov till ett antal praktiska frågor. Om nästan alla rättskemiska analysärenden från Polismyndigheten ska prioriteras hos RMV, hur ska myndigheten prioritera mellan ärendena? Är det en rimlig ordning att nästan alla sådana analysärenden ska prioriteras, förutom ett fåtal ärenden som rör misstänkta våldsbrott, där Polismyndigheten inte begärt behandling med förtur hos RMV? Den föreslagna formuleringen ger således upphov till ett antal vidare frågeställningar.

RMV tillstyrker förslaget att införa en möjlighet att i författning bestämma avgifter för provtagnings- och analyskostnader som baserar sig på schabloner. En sådan författningsmöjlighet bör underlätta handläggningen beträffande avgifter vid RMV liksom för berörda aktörer inom rättsväsendet samt bidra med förutsebarhet för enskilda avseende den analyskostnad som ska ersättas vid förhandsgodkännande av strafförelägganden. Arbetet med att ta fram schabloner avseende avgifter för analyskostnader samt att upprätta och meddela föreskrifter i anledning av införandet av avgiftsschabloner kommer att medföra en viss arbetsinsats för myndigheten.

Vidare föreslås flera medel i syfte att möjliggöra sändande av elektroniska meddelanden inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet med ett särskilt snabbförfarande i brottmål genom användning av infrastrukturtjänsten Mina Meddelanden i förhållande till privatpersoner. Förslaget berör inte RMV på ett direkt sätt, eftersom RMV inte förutsätts ha direktkontakt med enskilda personer inom ramen för de kemiska

analysärenden som omfattas av det särskilda snabbförfarandet. RMV nämns dock i betänkandet som en av ett flertal myndigheter som anslutit sig till Mina Meddelanden. RMV är förvisso ansluten till tjänsten, men har efter viss utredning beslutat att inte använda den för närvarande, utifrån vissa säkerhets- och personuppgiftsaspekter.

I detta sammanhang kan nämnas att RMV har en reglering i 1 kap. 9 § 1 stycket lagen (2020:421) om Rättsmedicinalverkets behandling av personuppgifter (registerlagen) som säger att:

”Personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt”.

Av proposition 2019/20:106 Stärkt integritet i Rättsmedicinalverkets verksamhet s. 55 framgår att:

Som regeringen tidigare har konstaterat bör vid lämplighetsbedömningen göras skillnad mellan utlämnande till myndigheter och utlämnande till enskilda (prop. 2017/18:269 s. 136). Det bör normalt inte anses olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt till myndigheter. Om det i ett enskilt fall skulle bedömas vara olämpligt bör emellertid personuppgifterna lämnas ut på annat sätt. När det gäller enskilda kan det krävas närmare överväganden bl.a. med hänsyn till vem mottagaren är och vilken säkerhet mottagaren har för sin personuppgiftsbehandling. Att Rättsmedicinalverket som personuppgiftsansvarig är skyldig att säkerställa att bl.a. adekvata tekniska och organisatoriska åtgärder har vidtagits följer av bestämmelserna i dataskyddsförordningen (artiklarna 24, 25 och 32) och brottsdatalagen (3 kap. 2–8 §§).

RMV anser att lydelsen i 1 kap. 9 § RMV:s registerlag innebär att viss försiktighet bör iakttas vid sändande av elektroniska meddelanden från myndigheten till privatpersoner.

RMV vill också betona att fler ärenden i snabbförfarandet leder till ett ökat resursbehov för myndigheten. Uppgiften om ett tillkommande behov för den anslagsfinansierade delen av den rättskemiska verksamheten för år 2023 om motsvarande 4-5 miljoner kronor är baserad på en uppskattning utifrån att det är svårt i dagsläget att närmare precisera hur mycket det kan komma att

röra sig om.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Lars Werkström. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Susanne Hilke, enhetschefen Fredrik Kugelberg, stabschefen Ann-Cathrine Wikström, ekonomichefen Elin Ericson samt chefsjuristen Anton Svensson deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Maria Utterhall.

Lars Werkström

Maria Utterhall